

ZPRÁVA O SPOLEČENSTVECH FORAMINIFER Z J-VRTŮ (DÁLNIČE D47, BĚLOTÍN) U HRANIC NA MORAVĚ

A report on assemblages of foraminiferas of J-boreholes (the motorway D47, Bělotín) near Hranice in Moravia

Pavla Petrová

Český geologický ústav, Leitnerova 22, Brno 658 69, e-mail: petrova@cgu.cz

(25-13 Přerov)

Key words: Carpathian Foredeep, Lower Badenian, foraminiferas, paleoecology

Abstract

There were studied assemblages of foraminiferas from the J-boreholes which were situated in the northern part of the Carpathian Foredeep close to Lipník nad Bečvou. They were drilled by Geotest, a. s., dr. Hanák. Assemblages of forams from sandy-silty clays represent Lower Badenian. Two types of assemblages have been described: 1) typical, relatively rich neritic faunas with *Globorotalia* ex gr. sp., *Orbulina suturalis* Brön., *Uvigerina macrocarinata* Papp & Turn. etc.; 2) reduced shallow-water foraminiferas (tab. 1).

Za účelem mikrobiostratigrafických a paleoekologických studií jsem obdržela od dr. Hanáka z Geotestu, a. s., 12 vzorků sedimentů získaných při vrtání několika J-vrtů (viz tab. 1) pro dálnici D-47 v úseku Lipník nad Bečvou - Bělotín. Vesměs se jednalo o různě prachovito-písčité, vápnité, olivově zelené, zelenavě šedé až zelenošedohnědé jíly bez textur, místy s drobnými valounky křemene a různě hojnými drobnými lupínky muskovitu. Prachovité jíly byly masivní a hůře rozplavitelné, horniny s vyšším obsahem písčité složky byly rozpadavé.

Všechna získaná společenstva stratigraficky náleží spodnímu badenu; obsahovala kromě foraminifer také úlomky jehlic křemitých hub (včetně několika „rhaxů“), úlomky ostnů ježovek, radiolarie a úlomek schránky ostrakoda. Oproti typickým „téglovým“ společenstvům jsou

tato výrazně chudší jak po stránce četnostní, tak i co se týče počtu rodů a druhů foraminifer.

Společenstva bylo možno na základě obsažené mikrofauny rozdělit do dvou paleoekologických skupin, a to na společenstva s převahou mělkovodních forem a na společenstva s převahou hlubokovodních foraminifer (tab. 1). Pouze vzorek z vrtu J-2016 (hloubka 8,5 m) byl po faunistické stránce sterilní.

Hlubokovodní společenstva z vrtů J-2028, J-2054A, J-2098, J-2104 a J-2135 jsou relativně bohatá, foraminifery dobře vyvinuté, ve vzorcích z vrtů J-2028 a J-2098 jsou planktonní formy velmi drobné. Ve společenstvech se vyskytují planktonní taxony *Globorotalia bykovae* (Ais.), *Globorotalia ppheroronda* Blow & Banner, *Globigerina praebulloides* Blow, *G. bulloides* d'Orb., *G. diplostoma* Rss, *G. tarchanensis* Sub. & Chutz., *Orbulina suturalis* Brön., *Globigerinoides trilobus* (Rss.), *Globigerinoides bisphericus* Todd, *Globigerinella regularis* (d'Orb.) a další. Z bentózních je možno uvést např. druhy *Uvigerina macrocarinata* Papp & Turn., *U. semiornata* d'Orb., *Hanzawaia boueana* (d'Orb.), *Valvulineria complanata* (d'Orb.), *Siphonodosaria verneuilli* (d'Orb.), *Stilostomella scabra* (Rss.), *S. adolphina* (d'Orb.), *Bulimina elongata* d'Orb., *B. schischinskaya* Sam., *B. striata* d'Orb., *Pullenia bulloides* (d'Orb.), *Bolivina dilatata* Rss., *Bolivina antiqua* d'Orb. Prostředí sedimentace lze charakterizovat jako neritická s normální salinitou (35 ‰).

Druhá skupina vzorků (J-2060, J-2081, J-2094, J-2115 a J-2122) obsahuje malý počet foraminifer, také relativně dobře vyvinutých, s naprostou převahou bentózních jedinců, doplněnou pouze několika schránkami globorotalií a globigerin v jednotlivých vzorcích. Mělkovodní prvky jsou reprezentovány druhy *Heterolepa dutemplei* (d'Orb.), *Elphidium crispum* (L.), *E. flexuosum* (d'Orb.), *E. fichte-*

Číslo vrtu	Hloubka (m)	Typ společenstva
J-2135	6.2	hlubokovodní
J-2054A	12.2	hlubokovodní
J-2028	4.8	hlubokovodní
J-2104	10.9	hlubokovodní
J-2098	12.0	hlubokovodní
J-2060	18.5	mělkovodní
J-2081	15.4	mělkovodní
J-2122	9.5	mělkovodní
J-2094	12.2	mělkovodní
J-2094	24.0	mělkovodní
J-2115	12.1	mělkovodní
J-2016	8.5	bezfosilní

Tab. 1 - Přehled zpracovaných vzorků.

Tab. 1 - Summary of the studied samples.

lianum (d'Orb.), *E. macellum* (Ficht. & Mol.), *Hansenisca soldanii* (d'Orb.), *Ammonia beccarii* (L.), *Asterigerinata planorbis* (d'Orb.), *Hanzawaia boueana* (d'Orb.), *Valvulineria complanata* (d'Orb.) a dalšími. Společenstva

dále obsahují také euryoxybiontní prvky (buliminy, praeglobobuliminy). Představují prostředí mělkého neritika s možností lokálního vyslazování.